

Despre duhovnicescul folos al săvârșirii Sfintei Taine a Nunții sau Căsătoriei - în dialog, de suflet ziditor, cu părintele Vasile Gavrilă – Parohul Bisericii “Sfântul Nicolae – Rusă” din centrul Bucureștiului...

Potrivit hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, anul 2011 a fost “Anul omagial al Sfântului Botez și al Sfintei Cununii în Patriarhia Română”. De aceea, în cele ce urmează, Părintele Vasile Gavrilă - Parohul Bisericii “Sfântul Nicolae” - Paraclis universitar din capitală, autorul unei teze de doctorat despre Taina Cununii, ne vorbește despre ce înseamnă Taina Nunții, despre prima Cununie, despre modelul ce stă la baza acestei taine, dar și despre sensul și scopul final ale Căsătoriei. De asemenea, Părintele Vasile Gavrilă – care este și coordonatorul spiritual și părintele sau îndrumătorul duhovnicesc al ASCOR, ne vorbește despre criza familiei de astăzi, dar și despre modalitățile prin care putem salva instituția familiei.

- Preacucernice Părinte Vasile Gavrilă, de ce Căsătoria este o Taină, Taina Nunții?

- Căsătoria este taină pentru că angajează o comunitate și o comuniune de persoane. Așadar, nu este o lucrare simplă și pur omenească, ci angajează o comuniune de persoane, și anume: persoanele Preasfintei Treimi și persoanele celor care se unesc pentru totdeauna în Iisus Hristos, mirele și mireasa. Și atât timp cât Preasfânta Treime este o taină, atât timp cât omul este o taină, cele ce se împlinesc în Iisus Hristos cu omul devin taine. Deci, unirea celor doi, a mirelui și miresei, în Iisus Hristos nu se poate face, nu se poate împlini decât numai într-o taină. Mai mult decât atât, așa cum se exprimă Sfântul Ignatie Teoforul, unul dintre primii mari părinți ai Bisericii, “iar noi ne unim nu doar după trup, ci în Hristos”; și ceea ce se unește în Iisus Hristos devine taină. Cu alte cuvinte, pe de o parte, ascunde taina lui Dumnezeu cu omul, întâlnirea omului cu Dumnezeu și, pe de altă parte, ascunde “nepătrunsul” întâlnirii mirelui cu mireasa, care se împlinesc în Iisus Hristos. (De)sigur, este una din cele șapte taine ale Bisericii, și toate tainele lui Dumnezeu în Biserică definesc tainicul întâlnirii omului cu Dumnezeu.

- Preacucernice Părinte, dragostea dintre mire și mireasă și acordul lor comun sunt suficiente pentru a deveni Căsătoria Taină? De ce mai este nevoie?

- Dragostea dintre mire și mireasă este condiție sine qua non, foarte clar și limpede, pentru că ei se unesc în iubire, cum, de altfel, condiție pentru a fi în comuniune cu Dumnezeu este tot iubirea. Deci este condiție absolut necesară, însă dragostea nu este suficientă nici numai pentru unirea lor, nu doar pentru a deveni taină. De ce? Pentru că dragostea lor este finită, este redusă și ca să se unească desăvârșit este nevoie de dragostea lui Dumnezeu, care transformă dragostea, iubirea aceasta dintre noi, oamenii, într-o iubire infinită. Dar, mai mult, pentru a deveni taină, este nevoie de binecuvântarea lui Dumnezeu. Că, de fapt, ce este în afara slujbei, în afara Tainei din Biserică, unirea celor doi, nu numai că nu este taină, este păcat. Și de ce este păcat că se face fără acordul, învoiala și binecuvântarea lui Dumnezeu? Pentru că Dumnezeu este cel care a creat toate, Dumnezeu este Cel care proniază toate și, deci, în cosmosul acesta, toate trebuie făcute cu binecuvântarea lui Dumnezeu ca să fie bune. Că așa se spune, că “l-a făcut Dumnezeu pe om și toată creația, erau bune foarte”. Și atunci, ca să fie bună foarte, unirea dintre mire și mireasă trebuie să aibă binecuvântarea lui Dumnezeu.

- Cina la care se desăvârșește timpul, Taina Sfintei Cununii, este Taina care intră cel mai mult în tangență cu viața creștinilor. De ce?

- Din foarte multe motive. Întâi de toate, pentru că aici își are omul originea și obârșia, aici se naște omul. Apoi, Taina Cununii este taina care ne definește pe noi ca persoane încă din

nașterea noastră. În familie ne naștem, în familie ne naștem viața în Iisus Hristos, adică devenim creștini, în familie creștem, în familie ne desăvârșim și în familie dobândim mântuirea, pentru că și cei care nu se căsătoresc, spre exemplu, monahii, și ei formează o familie, pentru că la rândul lui monahul și el dă naștere, dar o naștere duhovnicească fiilor lui. Mai mult decât atât, cum să nu intre în tangență cu fiecare dintre noi când Iisus Hristos a săvârșit prima minune la Nunta din Cana Galileii?

- De ce acolo?

- Pentru că trebuia restaurată unirea dintre bărbat și femeie și să ajungă din nou la statura omului, a lui Adam cel dintâi, care era unul singur. Bărbatul și femeia se regăsesc în unitatea nezdruccinată și deci trebuia refăcută comuniunea, unirea, unitatea dintre bărbat și femeie, ca de aici să se nască omul nou în Iisus Hristos.

- Precucernice Părinte Vasile, care este modelul ce stă la baza, la temelia Tainei Căsătoriei?

- Avem un model pe care noi îl numim icoană. Deci, căsătoria, cununia, unirea dintre bărbat și femeie, dintre mire și mireasă, a fost gândită de Dumnezeu și împlinită de Dumnezeu având o icoană, un prototip și, de asemenea, familia, cununia este chemată să devină o icoană și cum anume? În primul rând, atunci când Dumnezeu a zis “să facem om după chipul și spre asemănarea noastră”. Și l-a făcut, spune, bărbat și femeie, care a fost icoana Tatălui? Fiul. Pentru familie, care a fost icoana pe care a avut-o Dumnezeu? Icoana a fost unirea dintre Hristos și Biserică ce avea să se îplinească în timp, dar la Dumnezeu aceasta deja exista, era. Dumnezeu vede înainte, pentru că, repet, este în afara timpului și spațiului. La Dumnezeu, timpul este un Astăzi continuu. Și astfel, pentru familie, icoana unirii lui Iisus Hristos cu Biserica devine icoană de împlinit, adică noi, la rândul nostru, trebuie să împlinim icoana aceasta în viața noastră, adică o avem și model. Unirea dintre Iisus Hristos și Biserică a fost și prototip, și pentru noi devine model.

Cum se încheie Apocalipsa? Sau cum se încheie istoria noastră? Se spune în Apocalipsă că din cer coboară Mireasa lui Iisus Hristos, Biserica, gătită de Dumnezeu. Pentru ce? Pentru a se întâlni și a se uni cu Mirele Iisus Hristos, la cea de-a doua venire a Sa. Și încă un aspect. Se încheie timpul cu o fericire. Mântuitorul a spus nouă fericiri. În Apocalipsă găsim cea de-a zecea fericire: Fericți cei chemați la cina Nunții Mielului! Vedeți, acolo se împlinesc toate, acolo se desăvârșește timpul, în comuniunea de la Cina Nunții Mielului. Cu cine face Mielul nunta și Cina? Cu Biserica, cu Mireasa Lui.

- Precucernice Părinte Vasile Gavrilă, de ce binecuvântarea lui Dumnezeu dată lui Adam și Evei când i-a așezat în Rai nu poate fi considerată prima cununie?

- Pentru că trebuia să fie desăvârșită și nu s-a desăvârșit, ci a ajuns la criză, adică la ruptură, la separare. Și vine Fiul Lui Dumnezeu să restaureze, și aceasta o face în taină la Nunta din Cana Galileii, iar acum căsătoria din Vechiul Testament, din Eden, devine taină.

- “Secretul” ieșirii familiei din criză este Căsătoria - ca legătură naturală pe viață între un bărbat și o femeie, se întemeiază, spunea Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, pe faptul că bărbatul și femeia numai împreună alcătuiesc umanitatea completă. Mai înțeleg creștinii societății moderne sensul adevărat, sensul creștin al căsătoriei?

- Astăzi, lumea înțelege mult prea puțin, chiar și creștinii înțeleg foarte puțin din sensul creștin al căsătoriei. Din păcate, egoismul, individualismul care fărâmițează toată societatea, a atins și Taina Căsătoriei. Mai mult decât atât, duhul acesta secularizant care domină societatea de astăzi atinge foarte puternic căsătoria. Egoismul ne face ca noi să înțelegem căsătoria ca un loc în care să ne împlinim din punct de vedere material, din punct de vedere trupesc și să ne satisfacem

patimile și pornirile, și nimic mai mult. Iar în momentul în care cel de lângă mine nu mai corespunde și nu-l mai pot avea ca un instrument, o unealtă în care eu să-mi rezolv problemele mele egoiste, mă despart de el. Și ajungem astăzi catastrofal la proporția de 60-70% din familii care ajung la divorț. Iar duhul acesta secularist și secularizant a atins familia în sensul că a încremenit și încremenește familia într-un scop pur terestru. Nu mai are nici o perspectivă duhovnicească, nici o perspectivă a eternității.

- În acest context, Părinte Vasile Gavrilă, care sunt soluțiile de salvare a instituției familiei? Cum pot face soții față problemelor inerente vremurilor în care trăim?

- Oamenii ajung foarte repede la plictiseală, la banalitate, la tocire. De ce? Pentru faptul că ei nu mai devin noi, unul față de celălalt, dar, dacă ne-am hrăni din iubirea lui Iisus Hristos care este infinită, fiecare dintre noi ar deveni infinit și ar deveni noutate absolută în fiecare zi și s-ar împărtăși celuilalt ca o noutate. Mai mult decât atât, dacă simt că eu m-am prăbușit, dacă eu mă prăbușesc sub porniri, sub toate acestea, cum mă restaurez, cum mă ridic? Mă ridic în Iisus Hristos. Și atunci din nou mă înnoiesc prin ceea ce noi numim Tainele Bisericii, prin Taina Spovedaniei, a pocăinței pe care noi am putea-o numi, ca s-o înțelegem foarte bine, înnoirea minții, a mentalității, a gândirii, a bogăției mele spirituale lăuntrice și interioare.

Iar, în al doilea rând, dacă ne-am hrăni din Iisus Hristos, Sfânta și Dumnezeiasca Euharistie, am deveni și noi noutatea absolută cum însuși Iisus Hristos este. Dacă noi, preoții, dacă noi, mirii, ne-am raporta numai la acest amănunt fundamental, ne-am raporta la Euharistie, așa cum Nunta din Cana Galileii este raportată la minunea transformării apei în vin, atunci am salva căsătoria. Și am salva omenirea, pentru că trebuie să înțelegem: Taina Căsătoriei, Familia, nu este banala “celulă a societății” în care ne naștem și în care creștem, așa cum a fost ea definită de sociologi, psihologi și de unii teologi, din păcate. Da, este “celula vie a Bisericii”, a trupului lui Iisus Hristos, pentru că Biserica este trupul tainic al lui Iisus Hristos, este una din celulele lui Iisus Hristos, deci este încorporată în trupul lui Iisus Hristos. Și dacă vom reuși să facem lucrul acesta, am salvat căsătoria, am salvat familia și am salvat și societatea.

- Părinte Vasile, acestea pot fi îndeplinite de cei apropiați de Biserică, care sunt în comuniune cu Biserica lui Iisus Hristos, este evident, dar ce este de făcut în cazul celor care absolutizează relația până la idolatrizare, iar “caracterul privat” înlocuiește dimensiunea eclesială?

- Da, într-adevăr, este foarte greu și dificil, însă Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, s-a întrupat, a fost răstignit, s-a jertfit, a murit și a înviat pentru întregul cosmos. Deci, provocarea este făcută și pentru ei, chemarea este și către ei. Va găsi Iisus Hristos, va găsi Dumnezeu o cale prin care să-i aducă. Iar Biserica trebuie să lucreze. Și cum se va întâmpla? Fie printr-o cercetare, Dumnezeu îi va cerceta, pentru că trebuie să știm că fiecare dintre noi avem un moment în viața noastră precum Pavel pe Drumul Damascului. Fiecare dintre noi are un astfel de strigăt din partea lui Iisus Hristos.

- Însă trebuie să-l audă!

- Da, așa este. Condiția este ca omul să audă strigătul lui Iisus Hristos. Mai mult decât atât, pentru că spune Mântuitorul Iisus Hristos, că el n-a venit să judece lumea, ci a venit ca lumea să se mântuiască prin el, Dumnezeu în iubirea lui nemărginită va cuprinde întreaga lume. Dar foarte adevărat, omul trebuie să răspundă. De va fi un glas al lui Dumnezeu, trebuie să fie un glas al Bisericii permanent. De asemenea, trebuie să fie și o implicare, dar, când am spus că trebuie să fie și un glas al Bisericii, mă gândesc la întreaga comunitate umană în care acei oameni, acei fii trăiesc mai izolați, mai îndepărtați. Dar în orice moment trebuie strigat și trebuie făcut cunoscut sau trebuie făcută bucuria întâlnirii lor cu Iisus Hristos, întâlnirii noastre cu Iisus

Hristos, că atunci când oamenii vor descoperi această bucurie se vor îndrăgosti pur și simplu de Iisus Hristos și nu-L vor mai părăsi. Așadar, noi, practic, trebuie să împărtășim acestea celor care vor să ne asculte și atunci lumea va fi salvată. Dar altfel, dacă Biserica nu va striga, dacă oamenii nu vor auzi, oamenii vor rămâne, într-adevăr, izolați în acest egoism și individualism deosebit de păgubitor și, până la urmă, ucigaș, pentru că omul va simți, chiar și în iubirea lui egoistă, la un moment dat, un gol spiritual, un gol sufletesc și el atunci va striga. Biserica trebuie să fie pregătită să răspundă în orice moment. Trebuie să fie deschisă în orice moment al zilei, în orice moment al existenței ei.

- Pentru că, dacă nu este acolo să răspundă, atunci când Iisus Hristos strigă, cel care aude își poate pierde elanul și entuziasmul.

- Exact, tocmai aici este lucrarea și aici este menirea păstorilor. Tatăl meu, un om de la țară, m-a întrebat odată: de ce crezi că duce lumea astăzi lipsă? I-am spus că eu mă gândesc la multe, dar răspunde-mi mata cu gândul matale de om de la țară. Și mi-a zis așa: lumea are astăzi nevoie de păstori. Altfel spus, este nevoie de păstori, este nevoie de părinți, în adevăratul sens al cuvântului, în cel mai profund sens al cuvântului. Trebuie să conștientizăm că noi suntem chemați să fim părinții, păstorii, pentru toți de oriunde ar fi, indiferent în orice zonă ar trăi, în orice stare ar fi.

- Nunta dintre mire și mireasă, o lucrare a lui Dumnezeu Evanghelia stă la baza tuturor Tainelor Bisericii. Care sunt reperele fundamentale pe care ni le prezintă Evanghelia în ceea ce privește Căsătoria?

- Întâi de toate sunt modelul și lucrarea, prezența Mântuitorului Iisus Hristos la Nunta din Cana Galileii, pentru că la Nunta din Cana Galileii se descoperă sau se împlinesc tainele și lucrarea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos ce avea să le îplinească pentru noi, spre mântuirea noastră. Și anume: Este prezent Mântuitorul nostru Iisus Hristos cel prin care s-au creat toate. Este prezentă Maica Domnului care simbolizează întreaga Biserică, este Maica noastră a tuturor. La Nunta din Cana Galileii avem vinul euharistic, pentru că apa pe care o transformă Domnul Iisus Hristos în vin este de fapt vinul euharistic care se va împlini în jertfa Mântuitorului Iisus Hristos.

Tot la Nunta din Cana Galileii avem Mirele și Mireasa, iar mirele este cel în care Iisus Hristos n-a găsit vicleșug. Îi spune lui Natanaiel că mai mari minuni decât aceasta vei vedea, și spune Evanghelia, “iar în ziua a treia S-a făcut nuntă în Cana Galileii și au fost chemați la nuntă și Iisus și ucenicii Săi”. Nu întâmplător, atenție, în ziua a treia. Când înviază Mântuitorul nostru Iisus Hristos din morți? În a treia zi. Așadar, nunta din Cana Galileii este o icoană a întregii lucrări săvârșite de Mântuitorul Iisus Hristos pe pământ pentru mântuirea neamului omenesc. Din acest motiv, prima minune pe care o săvârșește Domnul nostru Iisus Hristos are loc aici. De asemenea, tot în Sfânta Evanghelie, Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne vorbește despre comuniunea sau unirea care a fost pusă de Dumnezeu prin actul creator. Actul creării lui Adam și Eva, pe care i-a unit, este continuat de Mântuitorul Iisus Hristos acum în Noul Testament, care spune că “ceea ce a unit Dumnezeu omul să nu despartă”.

Aici avem două aspecte fundamentale că Nunta dintre mire și mireasă nu este o lucrare a omului, ci o lucrare a lui Dumnezeu. Dumnezeu a unit, Dumnezeu a săvârșit, a creat, iar omul, deci umanul, nu trebuie să intervină cu nimic în lucrarea divină, doar trebuie să desăvârșească. Și, de asemenea, nu avem în Sfânta Evanghelie, dar avem în Epistola către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel, care creionează practic o icoană a unirii dintre bărbat și femeie, între mire și mireasă, în Biserică, a unirii în Biserică și în care mirele are drept icoană pe Iisus Hristos, mirele Bisericii, iar Biserica are drept icoană Biserica, Mireasa lui Iisus Hristos.

În concluzie, Căsătoria nu este o lucrare simplă și pur omenească, ci angajează o comuniune de persoane, și anume: persoanele Preasfintei Treimi și persoanele celor care se unesc pentru totdeauna în Iisus Hristos, mirele și mireasa. Și atât timp cât Preasfânta Treime este o taină, atât timp cât omul este o taină, cele ce se împlinesc în Iisus Hristos cu omul devin taine...”

Stelian Gomboș